

TRAITÉ ADDITIONNEL

RELATIF

A CRACOVIE, SON TERRITOIRE ET SA
CONSTITUTION

ENTRE

LES COURS DE RUSSIE, D'AUTRICHE ET DE PRUSSE.

TRAKTAT DODATKOWY

TYCZĄCY SIĘ

MIASTA KRAKOWA, JEGO OKREGU

I KONSTYTUCYI

między

DWOHAMI ROSSYTSKIM, AUSTRYACKIM I PRUSKIM.

w Warszawie w Drukarni Rządowej Roku 1815.

Nous ALEXANDRE Premier, par la Grace de Dieu Empereur et Autocrateur de toutes les Russies, de Moscovie, Kiovie, Wlo-dimirie, Novogorod, Czar de Casan, Czar d'Astracan, Roi de Pologne, Czar de Sibérie, Czar de la Chersonése-Taurique, Sei-gneur de Plescau et Grand-Duc de Smolensko, de Lithuanie, Volhynie, Podolie et de Finlande, Duc d'Estonie, de Livonie, de Courlande et Sémigalle, de Samogitie, de Bialostock, Care-lie, Twer, Jugorie, Permie, Wiatka, Bolgarie et d'autres; Seigneur Grand-Duc de Novogorod inférieur, de Czernigowie, Résan, Polock, Rostow, Jaroslaw, Bélo - Osérie, Udorie, Obdorie, Condinie, Witepsk, Mstislaw, Dominateur de tout le côté du Nord, Sei-gneur d'Iverie, de la Cartalinie, de la Géorgie et de la Cabar-die, Prince héréditaire et Souverain des Pñinces de Czircassie, Gorski, et autres, Successeur de Norwége, Duc de Schleswick-Holstein, de Stormarie, de Dittmarsen, d'Oldenburg etc. etc. etc. Savoir faisons par ces présentes, que d'un commun accord entre Nous, Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Hongrie et de Bohême, et Sa Majesté le Roi de Prusse, Nos Plénipo-tentiaires respectifs en vertu des pleinpouvoirs, qui leur ont été donnés, ont conclu et signé à Vienne le ^{21 Mai}_{5 Avril} de l'année pré-sente un traité qui est mot pour mot de la teneur suivante;

My ALEXANDER Pierwszy z Bożey łaski Cesarz i Samowładzca wszech Rossyi, Moskwy, Kijowa, Włodzimierza, Nowogrodu, Car Kazanu, Car Astrachanu, Król Polski, Car Syberski, Car Chersońsko-Taurycki, Pan na Pleskowie i Wielki Xiążę Smoleński, Litewski, Wołyński, Podolski, i Finlandzki, Xiążę Estoński, Inflantcki, Kurlandzki, i Semigallski, Zmudzki, Białostocki, Karelski, Twerski, Jugorski, Permiyski, Wiatcki, Bulgarski, i innych. — Pan i Wielki Xiążę niższego Nowogrodu, Czerniechowski, Rezański, Połocki, Rostowski, Jarosławski, Belo-Oserski, Udoryiski, Obdoryiski, Kondynijski, Witebski, Mścislawski, Panujący nad całą stroną Północną, Pan Iweryi, Kartalinii, Georgii, i Kabardy, Xiążę udzielny i Panujący nad Xiążętami Czerkasów, Gorskich i innych, Następca Norwegii, Xiążę Sleswicko-Holsztyński, Stormaryi i Dittmarsen, Oldenburgski etc. etc. etc. Wiadomo czyniemy ninieyszém, iż za wspólnym układem między Nami, N. Cesarzem Austryi, Królem Węgierskim i Czeskim i N. Królem Pruskim, przez naszych wspólnych Pełnomocników, na mocy danego im pełnomocnictwa, zawarty i podpisany został w Wiedniu ^{dnia 21. Kwiet.} _{3. Maja} r. b. traktat, który słowo w słowo brzmi iak następuje:

Au nom de la très-Sainte et indivisible Trinité.

Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, et Sa Majesté le Roi de Prusse, voulant donner suite à l'Article de Leurs Traités respectifs, qui concerne la neutralité, la liberté et l'indépendance de la ville de Cracovie et de son territoire, ont nommé pour remplir leurs intentions bienveillantes à cet égard savoir : Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies le Sieur André Comte de Rasumoffsky, son Conseiller privé actuel, Chevalier des ordres de St André et de St. Alexandre-Newski, Grand-Croix de celui de St. Vlodimir et son premier Plénipotentiaire au Congrès; Sa Majesté l'Empereur d'Autriche le Sieur Clément-Venceslas Lothaire Prince de Metternich-Winnebourg-Ochsenhausen, Chevalier de la Toison d'or, Grand-Croix de l'ordre Royal de St. Etienne de Hongrie, Chevalier des ordres de St. Andre, de St. Alexandre-Newski et de St. Anne de la première Classe, Grand-Cordon de la légion d'honneur, Chevalier de l'ordre de l'Eléphant, de l'ordre Suprême de l'Annonciade, de l'aigle noir, de l'aigle rouge, des Séraphins de Suède, de St. Joseph de Toscane, de St. Hubert, de l'Aigle d'or de Wurtemberg, de la fidélité de Bade, de St. Jean de Jerusalem, et de plusieurs autres, Chancelier de l'ordre Militaire de Marie Thérèse, Curateur de l'Académie des beaux arts, Chambellan, Conseiller intime actuel de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Hongrie et de Bohême, Son Ministre d'Etat des Conférences et de affaires Etrangères, son Plénipotentiaire au Congrès; et Sa Majesté le Roi de Prusse, le Prince de Hardenberg son Chancelier d'Etat, Chevalier du grand Ordre de l'aigle noir, de l'aigle rouge, de celui de St. Jean de Jerusalem et de la Croix de

w Imię Najświętszój, i Nierozdzielnej Trójcy.

N. Cesarz Wszech Rosyi, N. Cesarz Austrii, i N. Król Pruski, stosownie do artykułu Traktatów ich wzajemnych, dotyczącego się neutralności, wolności, i niepodległości miasta Krakowa i jego okręgu, chcąc te dobroczynne zamiary przywieść do skutku, mianowali tym końcem N. Cesarz Wszech Rosyi JP. Jędrzeia Hrabie Razumowskiego, swego aktualnego Taynego Konsyliarza, Kawalera Orderu S. Jędrzeia i S. Alexandra Newskiego, Wielkiego Krzyża S. Włodzimierza, i pierwszego swego Pełnomocnika, na Kongresie, N. Cesarz Austrii JP. Klemensa, Wacława, Lothaire Xcia Metternich Winnebourg-Ochsenhausen Kawalera złotego Runa, Wielkiego Krzyża Orderu Królewskiego, S. Stefana Węgierskiego, Kawalera Orderu S. Jędrzeia, S. Alexandra Newskiego, i S. Anny I. Klasy, Wielkiój wstęgi Legii Honorowój, Kawalera Orderu Słonia, Najwyższego Orderu Anuncyady, Czarnego Orła, Czerwonego Orła, Serafinów Szwedzkiego, S. Józefa Toskańskiego, S. Huberta, Złotego Orła Württembergskiego, wierności Badeńskiego, S. Jana Jerozolimskiego i wielu innych. Kanclerza Orderu Wojskowego Maryi Teresy, Kuratora Akademii nauk wyzwolonych, Szambelana, aktualnego Taynego Radzcę N. Cesarza Austrii, Króla Węgierskiego, Swego Ministra stanu, konferencyi i spraw zagranicznych, Pełnomocnika Swego na Kongresie, a N. Król Pruski Xcia Hardenberg Swego Kanclerza Stanu, Kawalera Wielkiego Orderu Orła Czarnego, Orła Czerwonego, S. Jana Jerozolimsk. i Krzyża Żelaznego Pruskiego, S. Jędrzeia, S. Alexandra Newskiego i S. Anny I. Klasy, Rosyjskich, Wielkiego Krzyża Orderu Królewskiego S. Stefana Węgierskiego, Wiel-

ier de Prusse, de ceux de St. André, de St. Alexandre-Newski, et de St. Anne de la première Classe de Russie, Grand Croix de l'ordre Royal de St. Etienne de Hongrie, Grand-Aigle de la légion d'honneur, Chevalier de l'ordre de St. Charles d'Espagne, de l'ordre Suprême de l'Annonciade, de l'ordre des Séraphins, de Suède, de celui de l'Elephant de Dannemarc, de l'aigle d'or de Württemberg, et de plusieurs autres, Son premier Plénipotentiaire au Congrès: les quels après avoir échangé leurs Pleinpouvoirs trouvés en bonne et due forme, ont conclu, signé et arrêté les articles suivans.

A R T I C L E I.

La ville de Cracovie avec son territoire sera envisagée à perpétuité, comme cité libre, indépendante et strictement neutre, sous la protection des trois hautes Parties Contractantes.

A R T I C L E II.

Le territoire de la ville libre de Cracovie aura pour frontière, sur la rive Gauche de la Vistule, une ligne qui, commençant au village de Woliça, à l'endroit de l'embouchure d'un ruisseau, qui près de ce village se jette dans la Vistule, remontera ce ruisseau par Clo, Kościelniki jusqu'à Czulice, de sorte que ces villages sont compris dans le rayon de la ville libre de Cracovie. De là en longeant les frontières des villages, continuera par Dziekanowice, Garlice, Tomaszow, Karniowice, qui resteront également dans le territoire de Cracovie, jusqu'au point où commence la limite, qui sépare le district de Krzesowice de celui d'Olkusz; de là elle suivra cette limite entre les deux districts cités pour aller aboutir aux frontières, de la Silésie Prussienne.

kiego Orła Legii Honorowéy, Kawalera Orderu S. Karóla, Hiszpańskiego, Najwyższego Orderu Annucyady, Orderu Serafinów, Szwedzkiego, Słonia, Duńskiego, Złotego Orła Würtemburskiego, i wielu innych, Swego pierwszego Pełnomocnika na Kongresie; którzy zamieniwszy swoje pełnomocnictwa za ważne i w przyzwoitęy formie uznane, zgodzili się na następujące artykuły:

A R T Y K U Ł I.

Miasto Kraków wraz z swoim okręgiem uważane będzie na wieczne czasy, za miasto wolne, niepodległe, i ściśle neutralne pod protekcyą trzech wysokich Stron kontraktujących.

A R T Y K U Ł II.

Okręg wolnego miasta Krakowa, mieć będzie za granicę na lewym brzegu Wisły linię, która zaczynając się od wsi *Wolica* przy uściu strumienia, który przy téy wsi wpada w Wisłę, póydzie w górę tegoż strumienia przez *Cło*, *Kościelniki*, aż do *Czulice*, tym sposobem, iż te wsie należeć będą do okręgu wolnego miasta Krakowa. Ztamtąd idąc wzdłuż granicami wsi, linia prowadzona będzie przez *Dzieskanowice*, *Garlice*, *Tomaszów*, *Karniowice*, które również, pozostaną w okręgu Krakowa, aż do punktu, gdzie zaczyna się granica odłączająca Powiat *Krzeszowicki* od *Olkuskiego*. Dalej taż linia, ciągnąc się będzie granicą brzegiem wspomnianych dwóch Powiatów aż do granicy Szląska Pruskiego.

A R T I C L E III.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche va ulant contribuer en particulier de son côté à ce qui pourra faciliter les relations de commerce et de bon voisinage entre la Galicie et la ville libre de Cracovie, accorde à perpétuité à la ville riveraine de Podgorze les privilèges d'une ville libre de Commerce, tels qu'en jouit la ville de Brody. Cette liberté de comerce s'étendra à un rayon de cinq cent toises, à prendre de la barrière des fauxbourgs de la ville de Podgorze. Par suite de cette concession perpétuelle, qui cependant ne doit point porter atteinte aux droits de souveraineté de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique, les douanes Autrichiennes ne seront établies que dans des endroits, situés au dehors du dit rayon. Il n'y sera formé de même aucun établissement militaire, qui pourrait menacer la neutralité de Cracovie ou gêner la liberté de commerce, dont Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique veut faire jouir la ville et le rayon de Podgorze.

A R T I C L E IV.

Par une suite de cette concession sa Majesté Impériale et Royale a résolu de permettre également à la ville de Cracovie d'appuyer ses ponts à la rive droite de la Vistule aux endroits, par lesquels elle a toujours communiqué avec Podgorze et d'y attacher ses bateaux. L'entretien de la rive là où ses ponts seront ancrés ou amarrés sera à ses fraix. Elle sera également chargée de l'entretien des ponts, ainsi que des bateaux ou prames de passage pour la saison, où les ponts ne peuvent point être maintenus. S'il y avoit cependant à cet égard relâchement, négligence ou mauvaise volonté dans le service, les trois Cours conviendroient

A R T Y K U Ł III.

N. Cesarz Austrii, chcąc ze swéj strony przyłożyć się do ułatwienia związków handlowych i dobrego sąsiedztwa, między Gallicyą i wolnym miastem *Krakowem*, nadał nadbrzeżnemu miastu *Podgórze* na wieczne czasy przywileiá wolnego miasta handlowego, iakich używa miasto *Brody*. Ta wolność handlu, rozciągać się będzie do obwodu pięciuset sążni, poczynając od rogatek przedmieść miasta *Podgórze*. W skutku tego wieczystego zezwolenia, które iednakże nie może naruszać praw Samowładności Jego Cesarsko-Król-Apost. Mci, Komory Austriackie, ustanowione będą za wspomnionym obwodem. Nie będzie w nim również żadnego zakładu wojskowego, mogącego zagrażać neutralności *Krakowa*, lub strudniać wolność handlu, którego używania, Jego Cesarsk. Królewsko-Apostolska Mość dla miasta i obwodu *Podgórze* dozwala.

A R T Y K U Ł IV.

W skutku powyższego przychylenia się, Jego Cesarsko-Król-Apost. Mość postanowiła również dozwolić miastu *Kraków* opierać swe mosty o prawy brzeg *Wisły* w miejscach przez które miało zawsze komunikacyą z *Podgórzem*, i tamże swemi stakami przytykać. Utrzymywanie brzegu, tam gdzie Jego mosty będą przyhaczane, lub przymocowane należy do wspomnionego miasta. Obowiązane jest również utrzymywać mosty iako i staki czyli promy w porze, w której mosty stać nie mogą. Gdyby iednak w tym względzie, iaka opieszałość, zaniedbanie, lub niechęć w służbie okazać się miała, trzy dwory po przekonaniu

sur des faits constatés à cet égard, d'un mode d'administration pour le compte de la ville, qui écarteroit toute espèce d'abus de ce genre pour l'avenir.

A R T I C L E V.

Immédiatement après la signature du présent Traité, il sera nommé une Commission mixte composée d'un nombre égal de Commissaires et d'ingénieurs pour tracer sur le terrain la ligne de démarcation, placer les poteaux, en décrire les angles et les relèvemens, et lever une carte avec la description des localités afin que dans aucun cas, il ne puisse y avoir par la suite ni difficulté, ni doute à cet égard. Les poteaux qui désigneront le territoire de Cracovie devront être numérotés et marqués aux armes des Puissances limitrophes et de celles de la ville libre de Cracovie. Les frontières du territoire Autrichien vis-à-vis de celui de Cracovie, étant formées par le Thalweg de la Vistule, les poteaux Autrichiens respectifs seront établis sur la rive droite de ce fleuve. Le rayon comprenant le territoire de Podgorze, déclaré libre pour le commerce, sera désigné par des poteaux particuliers marqués aux Armes d'Autriche avec l'inscription, Rayon libre pour le commerce, Wolny Okręg dla handlu.

A R T I C L E VI.

Les trois Cours s'engagent à respecter et à faire respecter en tout tems, la neutralité de la ville libre de Cracovie et de son territoire; aucune force armée ne pourra jamais y être introduite sous quelque prétexte que ce soit.

się o tém, ułożą się o sposób administracyi na rachunek miasta, któryby nadal wszystkim tego rodzaju nadużyciom zapobiegł.

A R T Y K U Ł V.

Zaraz po podpisaniu niniejszego Traktatu, mianowana będzie Kommissya wspólna z równą liczbą Kommissarzów i Inżynierów złożona, dla wytknięcia na ziemi linii demarkacyjnej, ustawienia słupów, oznaczenia kątów pomierczych, i zdjęcia czyli wygotowania mapy, z opisaniem miejsc, aby w żadnym przypadku, nie było na przyszłość trudności, ani wątpliwości w téj mierze. Słupy oznaczające okrąg *Krakowa* będą numerowane, i oznaczone Herbami Mocarstw ościennych i wolnego Miasta *Krakowa*. Gdy granice kraju Austriackiego na przeciwko *Krakowa*, formują się przez *Thalweg* Wisły, przeto słupy Austriackie postawione zostaną na prawym brzegu téj rzeki. *Rajon*, zawierający obwód *Podgórze* za wolny dla handlu uznany, oznaczonym będzie osobnemi słupami z herbem Austriackim i z napisem: *Wolny okrąg dla handlu*.

A R T Y K U Ł VI.

Trzy dwory obowiązują się szanować, i rozkazać szanowanie w każdym czasie neutralności Miasta wolnego *Krakowa* i jego okręgu. Żadna siła zbrojna, nie będzie mogła być nigdy, i pod żadnym pozorem tamże wprowadzana.

En revanche, il est entendu et expressément stipulé, qu'il ne pourra être accordé dans la ville libre et sur le territoire de Cracovie, aucun asyle ou protection à des transfuges, déserteurs au gens poursuivis par la loi, appartenans aux pays de l'une ou l'autre des trois Puissances Contractantes et que sur la demande d'extradition, qui pourra en être faite par les Autorités compétentes, de tels individus seront arrêtés et livrés sans délai, sous bonne escorte à la garde, qui sera chargée de les recevoir à la frontière.

A R T I C L E VII.

Les trois Cours ayant approuvé la Constitution, qui devra régir la cité libre de Cracovie et son territoire et qui se trouve annexée comme partie intégrante aux présents Articles, Elles prennent cette constitution sous leur garantie commune. Elles s'engagent en outre, à déléguer, chacune un Commissaire, qui se rendra à Cracovie pour y travailler de concert avec un Comité temporaire et local, composé d'individus pris de préférence parmi les fonctionnaires publics ou des personnes dont la réputation est établie. Chacune des trois Puissances choisira pour cet effet, un Candidat dans l'une des trois classes, ou de la Noblesse ou du Clergé ou du tiers. La présidence de ce Comité sera exercée par semaine et alternativement par l'un des Commissaires des trois Cours. Le sort décidera de la première présidence et le Président jouira de tous les droits et attributions attachés à cette qualité. Ce Comité s'occupera du développement des bases constitutionnelles en question et en fera l'application. Il sera chargé également de faire les premières nominations des fonctionnai-

Na wzajem rozumie się i wyraźnie postanawia, iż Miasto wolne Kraków z okręgiem swoim, niedozwoi żadnego schronienia i opieki, zbiegom, dezterterom, i osobom przez prawo poszukiwanym, a należącym do krajów, którego z trzech Mocarstw kontraktujących, i że na żądanie władz przyzwoitych, takowe osoby aresztowane, i bez zwłoki pod mocną eskortą wy-dane będą straży, do odebrania ich na granicy, wyznaczonéy.

A R T Y K U Ł VII.

Trzy dwory zatwierdziwszy Konstytucyą którą ma się rządzić Miasto wolne Kraków ze swoim okręgiem, a która tu dołączona składa część niniejszych artykułów, takową Konstytucyą biorą pod wspólną gwarancyą. Obowiązują się prócz tego, delegować każdy z nich iednego Komissarza do Krakowa, dla działania wspólnie z Komissyą tymczasową i miejscową, z osób wyborowych pomiędzy urzędnikami publicznemi lub innemi ze sposobu myślenia dobrze znanemi, złożoną. Każde z trzech Mocarstw wybierze tym końcem iednego Kandydata którę z trzech klass, Szlachty, Duchowieństwa, lub Mieszczan. Prezydencya w téy Kommissyi, odbywać się będzie tygodniami i na przemiany przez iednego z Komissarzów trzech Dworów. Los ustanowi pierwszą prezydencyą, a Prezes używać będzie praw, i attrybucyi do tego stopnia przywiązanych. Komissyja ta, zatrudni się rozwinięciem wspomnionych zasad Konstytucyjnych, i ich zastosowaniem. Również mianować będzie na pierwszych Urzędników tych, którzyby przez wysokie Strony kon-

res, de ceux s'entend, qui n'auroient pas été nommés pour le Sénat par les Hautes Parties Contractantes, qui pour cette fois-ci se sont réservées le choix de quelques personnes connues. Il travaillera également à mettre en action et en activité le nouveau Gouvernement de la ville libre de Cracovie et de son territoire. Il entrera immédiatement dans la connoissance de l'Administration actuelle et il est autorisé à y faire tous les changemens que l'utilité publique pourroit exiger jusqu'au moment où cet état provisoire cessera.

A R T I C L E VIII.

La Constitution de la cité libre de Cracovie et de son territoire n'admet point en sa faveur le privilège ou l'établissement de Douanes. Elle lui accorde cependant les droits de barrières et de pontenage.

A R T I C L E IX.

Pour établir une règle uniforme à l'égard des droits de pontenage ou de passage à percevoir par la ville libre de Cracovie, et qui doivent être proportionnés à ses charges, il a été convenu, qu'il seroit fait un Tarif permanent et commun par la Commission citée à l'Article septième. Ce Tarif ne pourra porter que sur les charges, les bêtes de somme ou de trait, et le bétail; jamais sur les personnes, excepté aux Epoques où le passage doit se faire en bateau.

Les bureaux de perception seront établis sur la rive gauche de la Vistule.

La même Commission arrêtera également les principes relatifs aux Cours des Monnoies.

traktujące nie byli do Senatu mianowani, a których sobie nominacją z osób znanych, na ten pierwszy raz zastrzegły. Zaymie się podobnie z wprowadzeniem w czynność i działanie nowego Rządu Miasta Krakowa i iego okręgu. Rozpozna bezpośrednio terażniejszą Administracją i będzie umocowaną uczynić wszelkie odmiany iakichby dobro publiczne, aż do ukończenia stanu rzeczy tymczasowego, wymagało.

A R T Y K U Ł. VIII.

Konstytucya wolnego Miasta Krakowa i iego okręgu, nie daie mu prawa ustanawiania Komor, dozwała mu przeciw wolności pobierania opłat od rogattek i mostowego.

A R T Y K U Ł. IX.

Dla ustanowienia iednakowego prawidła w pobieraniu opłaty tegoż mostowego, i rogatkowego przez Miasto wolne Kraków, która do ciężaru zastosowaną być powinna, umówiono się, iż Kommissya w art. 7. wzmiankowana, ułoży stałą i ogólną w téj mierze Taryffę. Wspomniona Taryffa obeymować tylko będzie opłatę od ciężarów, bydła rogatego, koni pociągowych, i wszelkiego inwentarza, nigdy iednak od ludzi, wyjąwszy w czasie przewozu statkami.

Bióra poborowe ustanowione będą na lewym brzegu Wisły.

Taż sama Kommissya, ustanowi również prawidła tyczące się kursu monet.

A R T I C L E X.

Tous les droits obligations, avantages et prérogatives stipulés par les trois Hautes Parties Contractantes dans les Articles relatifs aux propriétaires mixtes, à l'amnistie, à la liberté du commerce et de la Navigation, sont communs à la cité libre de Cracovie et à son territoire.

Pour faciliter en outre l'approvisionnement de la ville et du territoire de Cracovie, les Trois Hautes Cours sont convenues de laisser sortir librement et passer sur le territoire de la ville de Cracovie, le bois de chauffage, les charbons et tous les articles de première nécessité pour la consommation.

A R T I C L E XI.

Une Commission réglera dans les terres du Clergé et du fisc les droits de propriété et de redevance des paysans, de la manière la plus propre à relever et améliorer l'état de ces derniers.

A R T I C L E XII.

Le ville libre de Cracovie conserve pour elle et sur son territoire le privilège des postes. Il est libre cependant à chacune des Trois Cours d'avoir à son gré, ou son propre bureau de poste à Cracovie pour l'expédition des paquets allant ou venant de leurs États, ou d'adjoindre simplement au bureau des postes de Cracovie un secrétaire chargé de surveiller cette partie. Quant aux frais d'expédition pour les lettres de passage ou de port pour l'intérieur, cet objet sera réglé d'après des instructions rédigées en commun par la commission citée à l'article septième.

A R.

A R T Y K U Ł . . X I .

Wszystkie prawa, obligacye, korzyści i prerogatywy postanowione przez trzy wysokie Strony kontraktujące, w artykułach ściągających się do właścicieli różno-rządowych amnestyi, wolności handlu i splawu, będą zastosowane do miasta wolnego Krakowa i jego okręgu.

Ułatwiając oraz opatrzenie miasta i okręgu Krakowa, trzy Wysokie Dwory umowily się dozwolić wolnego wyprowadzania i przewożenia do okręgu miasta Krakowa drzewa opałowego, węgla, i wszelkich innych artykułów do konsumpcyi pierwszej potrzeby.

A R T Y K U Ł . . X I I .

Kommissya oddzielna, postanowi w dobrach duchownych i narodowych prawa własności i powinności włóścian, w sposób naystosowniejszy do podniesienia i ulepszenia ich bytu.

A R T Y K U Ł . . X I I I .

Przywileje poczt zachowują się dla Miasta wolnego Krakowa i jego okręgu. Wolno jednak będzie każdemu z trzech dworów, ustanowić podług woli-swoihey, albo własne bióro pocztowe w Krakowie, dla przysyłania odchodzących lub przychodzących expedycyi z ich kraiu, albo też dodać tylko biórowi Poczt Krakowskich Sekretarza do dozoru w tęg mierze. Co się tyczy kosztów expedycyi od listów przechodzących, lub portorium od listów wewnątrz okręgu idących, przedmiot ten urządzeny będzie podług przepisów postanowionych wspólnie przez Kommissyą w art. 7. wzmiankowaną.

A R T I C L E XIII.

Tout ce qui, dans la ville et le territoire libre de Cracovie, se trouvera avoir été propriété nationale du Duché de Varsovie, appartiendra à l'avenir comme telle, à la cité libre de Cracovie. Ces propriétés constitueront un des ses fonds de finances, et leurs revenus seront employés à l'entretien de l'académie, à d'autres instituts littéraires et principalement au perfectionnement des moyens d'éducation publique. Les revenus des barrières et des ponts sont destinés, par leur nature même, à l'entretien des ponts et voyes publiques, tant dans la ville libre que sur le territoire de Cracovie. L'administration sera responsable de cette partie du service public, si nécessaire aux communications et au commerce.

A R T I C L E XIV.

La disposition des revenus de la ville libre de Cracovie, étant faite de manière à ce que l'excédent des fraix de l'administration soit employé aux objets indiqués dans l'Article précédent, la ville de Cracovie ne pourra point être obligée de contribuer au payement des dettes du Duché de Varsovie, et réciproquement elle n'aura aucune part aux remboursemens, qui pourroient revenir à ce Duché. Il sera libre toutefois aux habitans de Cracovie de liquider leurs prétentions particulières par devant la Commission qui sera chargée de régler les comptes.

A R T I C L E XV.

L'académie de Cracovie est confirmée dans ses privilèges et dans la propriété des batimens et de la bibliothèque qui en dé-

A R T Y K U Ł XIII.

To wszystko, co w Mieście wolném Krakowie i iego okręgu było własnością narodową Xięstwa Warszawskiego, należec będzie na przyszłość do tegoż Miasta. Takowe własności stanowić będą iedno ze źródeł finansowych, i ich dochody użyte zostaną na utrzymywanie Akademii, innych naukowych instytutów, a szczególniéy na udoskonalenie środków wychowania publicznego. Dochody z Rogatek i Mostów, z natury rzeczy, przeznaczone będą na utrzymywanie mostów i dróg publicznych, tak w Mieście wolném Krakowie, iako iego okręgu. Administracya stanie się odpowiedzialną za tę część służby publiczney, tyle do komunikacyi i handlu potrzebnéy.

A R T Y K U Ł XIV.

Gdy dochody Miasta wolnego Krakowa, w ten sposób są urządzone, iż pozostałość od kosztów Administracyi przeznaczona jest na przedmioty w artykule poprzedzającym wskazane, przeto Miasto Kraków nie będzie obowiązane przykładać się do opłacania długów Xstwa Warsz. i nawzajem nie będzie też należec do zwrotów, iakieby temuż Xstwu Warszawskiemu przypadać mogły. Wolno iednak będzie mieszkańcom Krakowa likwidować swoje szczególne pretensye przed Kommissyą do uregulowania rachunków wyznaczoną.

A R T Y K U Ł XV.

Zatwierdzają się przywileie Akademii Krakowskiéy, własność zabudowań i biblioteki do niéy należących, iako też fun-

pendent, ainsi que des sommes qu'elle possède en terres ou en capitaux hypothéqués. Il sera permis aux habitans des provinces polonaises limitrophes de se rendre à cette Academie et d'y faire leurs études, dès qu'elle aura pris un développement conforme aux intentions de chacune des Trois Hautes Cours.

A R T I C L E X V I.

L'Evêché de Cracovie et le Chapitre de cette cité libre, ainsi que tout le Clergé séculier et régulier seront maintenus. Les fonds, dotations, immeubles, rentes ou perceptions, qui constituent leur propriété leur seront conservés. Il sera libre cependant au Sénat de proposer aux Assemblées de Decembre, un mode de répartition différent de celui qui pourroit exister, s'il étoit prouvé, que l'emploi actuel des revenus ne fut point conforme aux intentions des fondateurs, principalement dans ce qui a rapport à l'instruction publique et à la malheureuse position du Clergé inférieur. Tout changement à faire devra passer par les mêmes formalités que l'adoption d'une loi d'Etat.

A R T I C L E X V I I.

La juridiction ecclésiastique de l'Evêché de Cracovie ne devant point s'étendre sur les territoire Autrichien et Prussien, la nomination de l'Evêque de Cracovie est réservée immédiatement à Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies, qui pour cette fois-ci fera la première nomination d'après son choix. Par la suite le Chapitre et le Sénat auront le droit de présenter, chacun deux Candidats parmi lesquels Sa dite Majesté choisira le nouvel Evêque.

duszków w dobrach lub kapitałach hipotecznych posiadanych. Dozwolono będzie mieszkańcom ościennych Prowincyi Polskich, udawać się na nauki do tóżż Akademii, skoro tą stanią na stopniu rozwinięcia stosownym do zbyczeń każdego z trzech wyższych Dworów.

A R T Y K U Ł XVII.

Biskupstwo Krakowskie, i Kapituła tego wolnego Miasta, równie i całe Duchowienstwo świeckie i zakonne utrzymane będzie. Fundusze, Zostały, posiadłości nieruchomości, dochody, i pobory ich własność stanowiące, zachowane zostaną. Wolno jednak będzie Senatowi, proponować na zgromadzeniach Grudniowych inny sposób repartycyi dochodów, gdyby dowiedzionem zostało, iż terażniejszy ich użytek nie był stosowny do celu fundatorów, szczególnież we względzie oświecenia publicznego, i nieszczęśliwego stanu niższego Duchowienstwa. Każda podobna zmiana podlegać będzie tym samym formalnościom, jak przyjęcie Prawa Stanu.

A R T Y K U Ł XVII.

Gdy Jurydykcyja Duchowna Biskupstwa Krakowskiego, nie może się rozciągać na kraje Austryackie i Pruskie, mianowanie więc Biskupa Krakowskiego, zachowane jest bezpośrednio N. Cesarzowi Wszęch Rosyji, który, na ten raz Biskupa podług wyboru swego mianować będzie. Na przyszłość zaś, Kapituła i Senat, będą mieli prawo podawania każdy po dwóch Kandydatów, z których N. Cesarz Rosyji nowego Biskupa wybierze.

A R T I C L E XVIII.

Un exemplaire des Articles ci-dessus, ainsi que de la constitution qui en fait partie principale, sera déposé solennellement par la Commission mixte désignée à l'article septième, aux Archives de la ville libre de Cracovie, comme une preuve permanente des principes généreux adoptés par les Trois Hautes Puissances en faveur de la cité et du territoire libre de Cracovie.

A R T I C L E XIX.

Le présent Traité sera ratifié, et les ratifications en seront échangées dans l'espace de six jours.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs l'ont signé et y ont apposé le Cachet de leurs armes.

Fait à Vienne le $\frac{21 \text{ Avri}}{3 \text{ May}}$ 1815.

(L. S.) Le Comte de Rasoumoffsky.

(L. S.) Le Prince de Metternich.

(L. S.) Le Prince de Hardenberg.

En conséquence de quoi, après avoir dûment examiné ce présent traité, et la constitution mentionnée dans l'Article 7. Nous l'avons agréé, confirmé et ratifié, comme par ces présentes Nous l'agréons, confirmons et ratifions dans toute sa teneur,

A R T Y K U Ł XVIII.

Jeden Exemplarz artykułów wzwyż wspomnionych, iako i Konstytucyi która składa część ich przednieyszą, złożony będzie uroczyście w Archiwach Miasta Krakowa, przez Kommissyą wspólną w art. 7. oznaczoną, iako wieczno-trwały dowód wspólniałych zasad przez trzy wysokie Mocarstwa dla dobra wolnego Miasta Krakowa i iego okręgu przyiętych.

A R T Y K U Ł XIX.

Niniejszy traktat ratyfikowanym będzie i ratyfikacye one-go zamienione zostaną w przeciągu dni sześciu.

W dowód czego Pełnomocnicy wspólni tenże Traktat przy wyciśnięciu herbowych pieczęci podpisali.

Działo się w Wiedniu d. $\frac{21. \text{ Kwietnia}}{3. \text{ Maja}}$ 1815.

(L. S.) Hrabia Rasumowski

(L. S.) Xiążę Metternich

(L. L.) Xiążę Hardenberg.

W skutku czego, po dokładném roztrząśnieniu tego Traktatu, i Konstytucyi wzmiankowaney w artykule siódmym, uznaliśmy go za dobry, potwierdzili, i ratyfikowali. Jakoż go za taki uznaliśmy, potwierdzamy, i ratyfikujemy w całej iego osno-

promettant sur Notre parole Impériale pour Nous et Nos Successeurs d'observer et d'exécuter irrévocablement tout ce qui a été stipulé dans ce traité et dans la constitution mentionnée dans le 7. Article. En foi de quoi Nous avons signé de Notre Main cette Notre ratification Impériale et avons ordonné d'y apposer Notre sceau Impérial. Fait à Vienne le 27 Avril de l'an de grâce 1815 et de Notre règne la 15. année.

(L.S.) ALEXANDRE.

NIKOLAUS VON Nesselrode

Le Secrétaire d'Etat, Comte de Nesselrode.

Le Secrétaire d'Etat, Comte de Nesselrode.

NIKOLAUS VON Nesselrode

NIKOLAUS VON Nesselrode

NIKOLAUS VON Nesselrode

NIKOLAUS VON Nesselrode

NIKOLAUS VON Nesselrode

NIKOLAUS VON Nesselrode

NIKOLAUS VON Nesselrode

NIKOLAUS VON Nesselrode

wie, zapewniając naszym słowem Cesar skiem, za nas i naszych następców, iż to wszystko, co jest wzmiankowanym Traktatem i Konstytucją w art. 7. wzmiankowaną objęte, będzie nieodzownie zachowanem i uskutecznonem. A dla lepszej wiary, niniejszą ratyfikacją Cesar ską, własną ręką podpisaliśmy, i naszą pieczęć Cesar ską przyłożyć rozkazaliśmy.

Działo się w Wiedniu d. 27. Kwietnia r. p. 1815 a panowania naszego 15. Roku.

(L.S.) ALEXANDER.

(L.S.) *Sekretarz Stanu Hrabia Nesselrode.*